

«Τῆ ἀγνώστῳ Ὁρθοδοξία».

τοῦ Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου.

Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερα, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, καὶ ἐορτάζει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ ὡς θεολογία καὶ ὡς Ἐκκλησία καὶ ὡς ζωὴ. Δέν εἶναι, δηλαδή, μόνον ἡ ὀρθόδοξη πίστη, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀρθόδοξη ζωὴ, εἶναι ἡ ὀρθο-δοξία καὶ ἡ ὀρθο-ζωΐα.

Ὅπως εἶναι καθιερωμένο, σήμερα παντοῦ, σέ ὅλους τοὺς Ἱερούς Ναοὺς ὅπου γίνεται θεία Λειτουργία, θά ἀκουστοῦν κηρύγματα γύρω ἀπό τό θέμα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ θά μιλήσουν πολλοί Ἐπίσκοποι, Κληρικοί καὶ θεολόγοι γιά τήν Ὁρθοδοξία. Ὅλοι οἱ ὀμιλητές, ὀρθόδοξοι, νεορθόδοξοι, μετα-ορθόδοξοι, πατερικοί, μετα-πατερικοί, νεο-πατερικοί, μοντέρνοι καὶ μετα-μοντέρνοι θά ἀναφερθοῦν στήν Ὁρθοδοξία καὶ θά προσπαθήσουν νά παρουσιάσουν ἐκεῖνα πού οἱ ἴδιοι νομίζουν ὅτι εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ ὀρθόδοξη θεολογία καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Παράδοση. Τό ἐρώτημα ὅμως πού τίθεται εἶναι: Τί εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία;

Εἶναι ἓνα ἐρώτημα, τό ὁποῖο πρέπει νά ἀπαντηθῆ. Καί φυσικά δέν ἀρκεῖ ἓνα σύντομο εὐχαριστιακό κήρυγμα γιά νά δώση κανεῖς μία τέτοια ἀπάντηση, γιά τό τί εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία. Ὡστόσο θά προσπαθήσω σήμερα Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας νά διατυπώσω μερικές ἀπόψεις μου.

Σκεπτόμενος χθές τό βράδυ αυτό τό έρώτημα –τί είναι ή Όρθοδοξία– ήρθε στόν νοϋ μου ή όμιλία τήν όποία έκανε ό Άπόστολος Παϋλος στόν Άρειο Πάγο. Μεταξύ τών άλλων τούς είπε ότι περιήλθε τήν άγορά καί είδε τά άγάλματα πού ύπῆρχαν εκεί, όλα τά άγάλματα τών θεών, καί μεταξύ αυτών είδε καί ένα άγαλμα τό όποιο ήταν άφιερωμένο στόν «άγνωστο θεό», δηλαδή έπιγραφόταν: «Τῷ άγνώστῳ Θεῷ».

Αυτό τό περιστατικό μέ όδήγησε στό νά έπιλέξω τό θέμα μου γιά τήν σημερινή ήμέρα. Σκέφθηκα ότι μάλλον αυτό συμβαίνει καί μέ τήν Όρθοδοξία. Όλοι μιλοϋν γιά τήν Όρθοδοξία, αλλά τελικά ή Όρθοδοξία είναι άγνωστη στους πολλούς.

Όπότε, αν θά μπορούσαμε νά δώσουμε σήμερα μία έπιγραφή στήν Όρθοδοξία, θά λέγαμε: «Τῆ άγνώστῳ Όρθοδοξία». Νομίζω ότι σέ πολλούς είναι άγνωστη ή Όρθοδοξία, ένῶ όλοι μιλοϋν γι' αυτήν, όλοι γράφουν γι' αυτήν καί ύπάρχουν βιβλία τά όποια αναφέρονται σέ αυτήν. Σέ όλα αυτά γίνεται λόγος γιά τήν Όρθόδοξη Έκκλησία, τήν Όρθόδοξη Παράδοση, τήν όρθόδοξη θεολογία, τήν όρθόδοξη ζωή, αλλά τά βλέπουν έπιλεκτικά καί έπιφανειακά.

Όσως θά μέ έρωτήσετε: «Γιατί είναι άγνωστη ή Όρθοδοξία σήμερα; Πῶς τό λέτε αυτό;»

Υπάρχουν δύο βασικοί λόγοι γιά τούς όποιους ισχυρίζομαι ότι είναι άγνωστη έν πολλοῖς ή Όρθοδοξία στόν λαό, καί όχι μόνο στόν λαό, αλλά καί στους Κληρικούς όλων τών βαθμών.

Πρῶτον, είναι άγνωστη, έν πολλοῖς ή Όρθοδοξία, γιατί ύπάρχει μεγάλη σύγχυση γύρω από όρθόδοξα θεολογικά θέματα, ύπάρχει παχυλή άγνοια τοϋ καθαροϋ περιεχομένου τών όρθοδόξων θεμάτων. Τό λέω τόσο απλά. Δηλαδή, ύπάρχει έν πολλοῖς άγνοια τῆς Όρθοδοξίας, ακριβῶς έπειδή ύπάρχει σύγχυση στά θεολογικά ζητήματα. Αυτό συμβαίνει, γιατί ύπάρχουν τόσες προσμείξεις, τόσες έπιρροές από όλες τίς κατευθύνσεις, από φιλοσοφικές, θεολογικές, χριστιανικές, θρησκευτικές, πού στό τέλος λέει κανείς: είναι αυτό Όρθοδοξία; Καί έπειδή ύπάρχουν πολλές προσμείξεις καί έπιρροές, γι' αυτό ακριβῶς καί ύπάρχει άγνοια τοϋ βάθους τῆς Όρθοδοξίας.

Όποιος παρακολουθεῖ τά διάφορα θεολογικά καί φιλοσοφικά ρεύματα πού επικρατοϋν στόν δυτικό χῶρο βλέπει πόσο έπηρεάσθηκαν τά όρθόδοξα θεολογικά θέματα από τόν Σχολαστικισμό, τήν Μεταρρύθμιση, τόν Διαφωτισμό, αλλά καί από άλλες ανατολικές παραδόσεις.

Άκόμη, όταν κανείς γνωρίζη σέ ένα βαθμό τήν πατερική διδασκαλία ή τήν διδασκαλία τών Οίκουμενικῶν Συνόδων καί διαβάζη μέ προσοχή

μερικές παλαιότερες Δογματικές, πού συνέγραψαν καθηγητές Θεολογικών Σχολῶν, βλέπει ἐκεῖ ἀπόψεις οἱ ὁποῖες δέν εἶναι πατερικές, ἀλλά γράφονται ἀπό ἄλλους, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νά ὑπερβοῦν τήν πατερική παράδοση, τούς Πατέρες, καί μεταφέρονται καί στόν ὀρθόδοξο χῶρο. Ὅποτε, λέει κανείς: εἶναι δυνατόν νά διαβάζη κανείς τήν Δογματική τῆς Ἐκκλησίας καί νά συναντᾷ ἐπιρροές καί ἐπιδράσεις ἀπό ἄλλες παραδόσεις;

Ὅσοι ἀσχολούμαστε μέ τήν διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων καί τίς χριστιανικές ἀναταράξεις πού ἔγιναν στήν Εὐρώπη ἀπό τόν 11ο αἰώνα καί ἐξῆς γνωρίζουμε ὅτι οἱ σχολαστικοί θεολόγοι τοῦ Μεσαίωνος χρησιμοποιοῦσαν τούς φιλοσόφους γιά νά ἐρμηνεύσουν τά θεολογικά δόγματα. Ἐπίσης, γνωρίζουμε ὅτι οἱ Προτεστάντες ἔχουν μιά τάση νά ἀποδέχωνται τίς ἀπόψεις τῶν αἰρετικῶν, μέ τό σκεπτικό ὅτι ἀδίκως καταδικάστηκαν ἀπό τούς Πατέρες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὅπως τοῦ Ἀρείου, τοῦ Νεστορίου, τοῦ Θεοδώρου Μομφουεστίας, τοῦ Ἀπολλιναρίου, τοῦ Διόσκορου καί ἄλλων, καί μάλιστα γράφουν διάφορες μελέτες γύρω ἀπό αὐτά τά θέματα.

Αὐτό δείχνει ὅτι δυστυχῶς σήμερα ἀπό τούς δυτικούς ἑτεροδόξους Χριστιανούς διάφορες αἰρετικές ἀπόψεις πού καταδικάστηκαν ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, θεωροῦνται ὡς προσθετικές καί ἀφοῦ προσλαμβάνονται ἀπό μερικούς Ὁρθοδόξους θεολόγους εἰσάγονται σέ ὀρθόδοξα βιβλία.

Ἐπομένως, ἕνα ἀπό τά μεγάλα προβλήματα πού ἔχουμε σήμερα, ἀπό πλευρᾶς Ὁρθοδοξίας, εἶναι τί εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Παράδοση καί τί εἶναι οἱ ἄλλες παραδόσεις. Γιατί τό λέω αὐτό; Διότι ὑπάρχουν πολλές παραδόσεις, παραδόσεις χριστιανικές, παραδόσεις θρησκευτικές, καί εἶναι ἀνάγκη νά δοῦμε τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Παράδοση, πῶς ὀρίζεται αὐτή καί πῶς διακρίνεται ἡ Ὁρθόδοξη Παράδοση ἀπό τίς ἄλλες παραδόσεις.

Δεύτερον, ὑπάρχει ἄγνοια τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερα, γιατί κυριαρχεῖ ἡ σκοπιμότητα καί ἡ ἰδιοτέλεια. Δηλαδή, μπορεῖ μερικοί νά γνωρίζουν τί λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας πάνω σέ διάφορα θεολογικά θέματα, ἀλλά ἐπειδή διακρίνονται ἀπό διάφορες σκοπιμότητες, δέν τά παρουσιάζουν ἀκριβῶς ὅπως τά διάβασαν στά ἴδια τά πατερικά κείμενα, ἀλλά τά παρουσιάζουν σύμφωνα μέ ἐρμηνεῖες πού καλύπτουν τά πάθη τους. Ὑπάρχει μεγάλη σκοπιμότητα ὡς πρός τό θέμα αὐτό καί αὐτό ὀφείλεται στά πάθη τά ὁποῖα ὑπάρχουν μέσα στούς ἀνθρώπους αὐτούς.

Όταν κάνω λόγο για σκοπιμότητες έννοῶ, ἐκτός τῶν ἄλλων, καί τούς σύγχρονους ἐθνικισμούς καί τίς γεωπολιτικές στρατηγικές, πού ἔχουν ἀποδυναμώσει τό οὐσιαστικό περιεχόμενο τῆς Ἐκκλησίας καί τήν ἔχουν καταστήσει αἰχμάλωτη σέ κοσμικές πρακτικές.

Ἔτσι, ὁ καθένας ἐρμηνεύει τά πατερικά κείμενα ἢ παρουσιάζει τά θεολογικά θέματα, σύμφωνα μέ τά πάθη του καί παρουσιάζει ὡς Ὁρθοδοξία τήν δική του ἐσωτερική ἀρρωστημένη κατάσταση. Όταν θέλη κανείς νά καλύψη τόν ἑαυτό του καί νά τόν δικαιολογή για τίς πράξεις του, τότε στηρίζεται σέ πατερικά κείμενα τά ὁποῖα βέβαια παρερμηνεύει. Ὑπάρχει αὐτή ἡ μεγάλη σκοπιμότητα τήν ὁποία βλέπουμε σήμερα, γι' αὐτό καί πολλοί δέν γνωρίζουν τί εἶναι Ὁρθοδοξία ἢ δέν θέλουν νά τήν παρουσιάσουν στήν ἀύθεντικότητά της.

Αὐτό συνδέεται μέ τό ὅτι δίδουν διαφόρους χαρακτηρισμούς σέ αὐτούς πού θέλουν νά παραμείνουν πιστοί στήν διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ὡς φονταμενταλιστές, συντηρητικούς, παραδοσιακούς κλπ.

Ἐπίσης, στήν κατηγορία αὐτή ὑπάγονται καί ἐκεῖνοι πού αἰσθάνονται ἕναν φόβο ὅταν βρίσκονται μπροστά σέ ἰσχυρούς τῆς γῆς, εἴτε πολιτικούς εἴτε ἐκκλησιαστικούς, πάλιν χάρη μιᾶς σκοπιμότητας, καί δέν θέλουν νά ἐκφραστοῦν καθαρά, ἀλλά ρέπουν περισσότερο στήν λεγόμενη θεολογική «διπλωματική ἀσάφεια» πού συσκοτίζει τά θεολογικά ζητήματα τά ὁποῖα, ὅμως, ἀπαιτοῦν μιᾶ καθαρή ἐκφραση. Αὐτό σημαίνει ὅτι σήμερα ἀκόμη καί σέ δογματικά ζητήματα χρησιμοποιοῦνται ὅροι καί φράσεις πού νά ἔχουν δύο ἢ περισσότερα νοήματα, διαφορούμενες ἐννοιες, ὥστε νά συσκοτίζονται ἀκόμη περισσότερο τά πράγματα.

Ἀκόμη, παρατηρεῖται τό φαινόμενο, ὅταν παρευρίσκεται κάποιος Κληρικός ἢ θεολόγος σέ ἀκροατήρια πού παρίστανται ἑτερόδοξοι νά παριστάνη τόν εὐγενῆ, νά αὐτολογοκρίνεται για νά ἔχουν οἱ ἄλλοι καλή ἰδέα γι' αὐτόν, εἶναι φοβικός καί δέν ὁμιλεῖ ἀύθεντικά, ὀρθόδοξα καί πατερικά. Όταν ὅμως στήν συνέχεια βρίσκεται στά δικά του ἀκροατήρια εἶναι «σοῦπερ» (ὑπέρ) ὀρθόδοξος. Σέ αὐτήν τήν νοοτροπία διακρίνει κανείς τήν ὑπαρξη τοῦ φόβου καί τῆς σκοπιμότητας. Ἀλλά ἡ Ὁρθοδοξία καί ἡ ὁμολογία τῆς ἀληθείας δέν μπορεῖ νά ἐκφρασθῇ με φοβικά σύνδρομα καί μέ διάφορες κοσμικές σκοπιμότητες.

Ὁ π. Ἰωάννης Ρωμανίδης, ἕνας καθηγητής τῆς Δογματικῆς, πού συμμετεῖχε ὁ ἴδιος σέ διορθόδοξες καί διαχριστιανικές συναντήσεις, ἔλεγε ὅτι ὑπάρχουν ὀρθόδοξοι θεολόγοι καί Κληρικοί, οἱ ὁποῖοι μπροστά στους ἑτεροδόξους στέκονται σάν «ποντίκια», δηλαδή εἶναι φοβισμένοι καί δέν

ὀρθοτομοῦν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ὅταν βρίσκονται στὰ δικά τους ἀκροατήρια, τότε παρουσιάζονται σὰν «λιοντάρια ὀρθοδοξίας». Καί ἐνῶ δίνεται ἡ δυνατότητα σέ διάφορες διαχριστιανικές καί διορθόδοξες συναντήσεις νά ὁμολογῇ κανεῖς τὸν Χριστό καί τὴν Ὁρθόδοξη θεολογία καί δέν τό κάνει, ἐν τούτοις ὅταν πηγαίνει στὰ ποιμνιά του ὁ καθένας, γίνεται διαπρύσιος ὁμολογητὴς τῆς Ὁρθοδοξίας.

Κάπως ἔτσι γίνεται καί αὐτὴν τὴν ἡμέρα τῆς Ὁρθοδοξίας. Σήμερα, ὅπως εἶπα προηγουμένως, ὅλοι θὰ ὁμιλήσουν γιὰ τὸ μεγαλεῖο καί τὴν ἀξία τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως καί τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Θὰ προτιμοῦσα ὅμως αὐτὸ τὸ ἴδιο νά τό κάνουν, ὅταν εὐρίσκονται σέ διαχριστιανικές καί διορθόδοξες συναντήσεις.

Μέ λύπη παρατήρησα ὅτι ὅταν γινόταν συζήτηση στὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸ νέο πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν πολλοὶ Ἀρχιερεῖς δέν ὁμίλησαν, ἀλλὰ μέ τὴν σιωπὴ τους φάνηκε ὅτι ἀποδέχθηκαν τὸ νέο πρόγραμμα, ἐνῶ ὅταν ἐπέστρεψαν στίς Ἐπαρχίες τους καί εἶδαν τὴν ἀντίδραση τῶν θεολόγων καθηγητῶν καί πολλῶν ἄλλων Χριστιανῶν, ὁμίλησαν ἐναντίον τοῦ νέου Προγράμματος τῶν Θρησκευτικῶν.

Γι' αὐτὸ καί εἶπα προηγουμένως ὅτι εἶναι ἄγνωστη ἡ Ὁρθοδοξία, ἀφ' ἐνός μὲν γιατί ὑπάρχει σύγχυση μεταξύ τῶν παραδόσεων, ἀφ' ἑτέρου δέ γιατί ἐπικρατεῖ φόβος καί σκοπιμότητα μεταξύ αὐτῶν πού θὰ ὄφειλαν νά εἶναι ὁμολογητές τῆς πίστεως.

Τελικὰ παραμένει τὸ ἐρώτημα καί ἐπανέρχομαι σέ αὐτό: Τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία;

Θά μοῦ πῆτε: «Ὡραῖα, σήμερα σέ πολλοὺς Χριστιανούς ὑπάρχει ἄγνοια τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ καί σκοπιμότητα μαζί μέ φόβο ἐναντι τῶν ἰσχυρῶν. Τελικὰ τί θὰ μπορούσατε ἐσεῖς νά μᾶς πῆτε μέ λίγα λόγια γιὰ τὸ τί εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία;».

Νομίζω ὅτι μέ πολλὴ μεγάλη συντομία μπορῶ νά πῶ ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι τρία συγκεκριμένα γεγονότα:

Πρῶτον, Ὁρθοδοξία εἶναι οἱ ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, δηλαδή τὰ δόγματα πού διατυπώθηκαν ἀπὸ τίς Οἰκουμενικές Συνόδους, ἀλλὰ καί τίς Τοπικές Συνόδους οἱ ὁποῖες ἔχουν ἀναγνωρισθῆ ἀπὸ τίς πρῶτες. Ὄταν διαβάση κανεῖς τὰ Πρακτικά καί τίς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τότε θὰ καταλάβῃ τὴν οὐσίαν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Δεύτερον, Ὁρθοδοξία εἶναι τὸ περιεχόμενο τοῦ σημαντικοῦ πεντάτομου ἔργου πού λέγεται «Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν νηπτικῶν», τὸ ὁποῖο δείχνει τὸν τρόπο μέ τὸν ὁποῖο μπορεῖ κανεῖς νά φθάσῃ στὴν ἐμπειρία

τοῦ Θεοῦ, δηλαδή εἶναι ὁ ἱερός ἠσυχασμός πού συνδέεται μέ τήν μετάνοια, τήν προσευχή, τήν καθαρότητα τῆς καρδιάς. Ἡ «Φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπτικῶν» εἶναι συλλογή πατερικῶν ἔργων, στά ὁποῖα γίνεται λόγος γιά τόν ἱερό ἠσυχασμό. Αὐτό ἀκριβῶς δείχνει οὐσιαστικά τήν μέθοδο γιά νά φθάση κανεῖς στήν ἐσωτερική πνευματική γνώση τοῦ Θεοῦ, αὐτό πού ἐκφράζουν τά δόγματα, οὐσιαστικά οἱ ὄροι τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Καί τρίτον, Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας, τά Μυστήριά της μέ κορυφαῖο τό Μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, μαζί μέ τίς ἐκκλησιαστικές μας τέχνες, δηλαδή, τήν ἐκκλησιαστική ὑμνογραφία, τήν ἐκκλησιαστική μουσική, τήν ἐκκλησιαστική ἀγιογραφία, τίς ἱερές εἰκόνες κλπ.

Ἄλλωστε, γιατί καθόρισε ἡ Ἐκκλησία τήν σημερινή ἡμέρα πού εἶναι ἡ ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν εἰκόνων, νά ἐορτάζεται ὡς Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας; Τό ἔκανε αὐτό, γιατί οἱ εἰκόνες εἶναι ἐκεῖνες πού παρουσιάζουν ὅλο τό πνευματικό ἐσωτερικό μεγαλεῖο τῆς ὀρθοδόξου θεολο-----γίας καί τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δείχνουν κατά τρόπο αὐθεντικό τό μυστήριο τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, καί τό μυστήριο τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπομένως, ὅταν συνδέση κανεῖς καί τά τρία αὐτά γεγονότα, δηλαδή τά δόγματα, πού εἶναι οἱ ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τήν ἠσυχαστική παράδοση, ὅπως καταγράφεται στό βιβλίο τῆς «Φιλοκαλίας» καί σέ ἄλλα πατερικά κείμενα, καί τίς ἐκκλησιαστικές τέχνες, τήν ἀγιογραφία, τήν μουσική μας παράδοση, τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο κτίζουμε τούς ναούς, τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο τελοῦμε τήν θεία Λειτουργία, τήν θεία Εὐχαριστία, τότε καταλαβαίνει τί εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία. Ὅλα τά ἄλλα πού γίνονται στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι καρπός αὐτῶν τῶν βασικῶν γνωρισμάτων.

Αὐτό σημαίνει ὅτι συνδέεται στενά τό δόγμα μέ τήν προσευχή πού γίνεται μέσα στήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου καί τήν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἰδιαίτερος μέ τήν θεία Κοινωνία τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Γιά νά τό ἐκφράσω αὐτό μέ ἀπλούστερο τρόπο θά ἔλεγα ὅτι Ὁρθοδοξία εἶναι νά συναντήση κανεῖς ἕναν θεόπτη ἅγιο, ὁ ὁποῖος συνδέει στενά τήν θεία Λειτουργία μέ τήν προσευχή στήν καρδιά καί τήν ἐμπειρική γνώση τοῦ Θεοῦ, νά μαθητεύση κοντά του, νά ἀκολουθήση τίς συμβουλές του καί νά μιμηθῇ τήν ζωή του.

Τότε θά μάθη έκ πείρας –ὅπως ἕνας φοιτητής μαθαίνει τήν ἐπιστημονική γνώση ἀπό τόν ἐπιστήμονα ἐρευνητή– τί εἶναι Ὁρθοδοξία καί θά γίνη ὀρθόδοξος σέ ὅλες τίς ἐκφράσεις καί ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς του. Ἡ Ὁρθοδοξία παραλαμβάνεται ὡς πνευματική γέννηση μέσα ἀπό πνευματικά «ζωντανούς ὀργανισμούς». Συμβαίνει καί ἐδῶ ὅ,τι μέ τήν βιολογική ζωή, ἡ ὁποία μεταδίδεται ἀπό γενιά σέ γενιά, ἀπό ζωντανούς βιολογικά ὀργανισμούς. Αὐτό εἶναι ἐκεῖνο πού χαρακτηρίζεται ὡς «θεολογία γεγονότων». Τότε θά μάθη στήν πράξη ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία δέν εἶναι ὁ βερμπαντισμός, τά ἰδεολογήματα, τά συνθήματα, οἱ ἔξυπνες ἀτάκες πού ἐντυπωσιάζουν πρόσκαιρα, ὅπως οἱ φωτοβολίδες τόν οὐρανό.

Ὅποτε, γιά νά μάθη κανεῖς τήν Ὁρθοδοξία, πρέπει νά ἀσχοληθῆ καί νά ἐνδιαφερθῆ μέ τό βάθος αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Καί τελικά Ὁρθοδοξία εἶναι νά γνωρίση κανεῖς τό βάθος της, πού εἶναι ἡ μετάνοια καί ἡ ταπείνωση καί τότε θά γνωρίση καί τό ὕψος της, πού εἶναι τό ὄρος Θαβώρ, τό φῶς τῆς Ἀναστάσεως, καί βιαία πνοή τῆς Πεντηκοστῆς.

Μακάρι, μέχρι πού νά τελειώσουμε τήν ζωή μας, μέχρι πού νά φύγουμε ἀπό τόν μάταιο αὐτόν κόσμον νά μάθουμε, ἔστω καί λίγο, τί εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί τί εἶναι ἡ ὀρθόδοξη θεολογία καί νά μὴν παραμείνη μέχρι τέλους ἡ Ὁρθοδοξία ἄγνωστη σ' ἐμᾶς, ἔστω κι ἂν τήν ὁμολογοῦμε καί τήν πανηγυρίζουμε λαμπρά.

**(Ἀπομαγνητοφωνημένο Κήρυγμα, κατά τήν Κυριακή
τῆς Ὁρθοδοξίας, 25 Φεβρουαρίου 2018, στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό
τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ναυπάκτου.)**

Πηγή : <http://www.parembasis.gr>